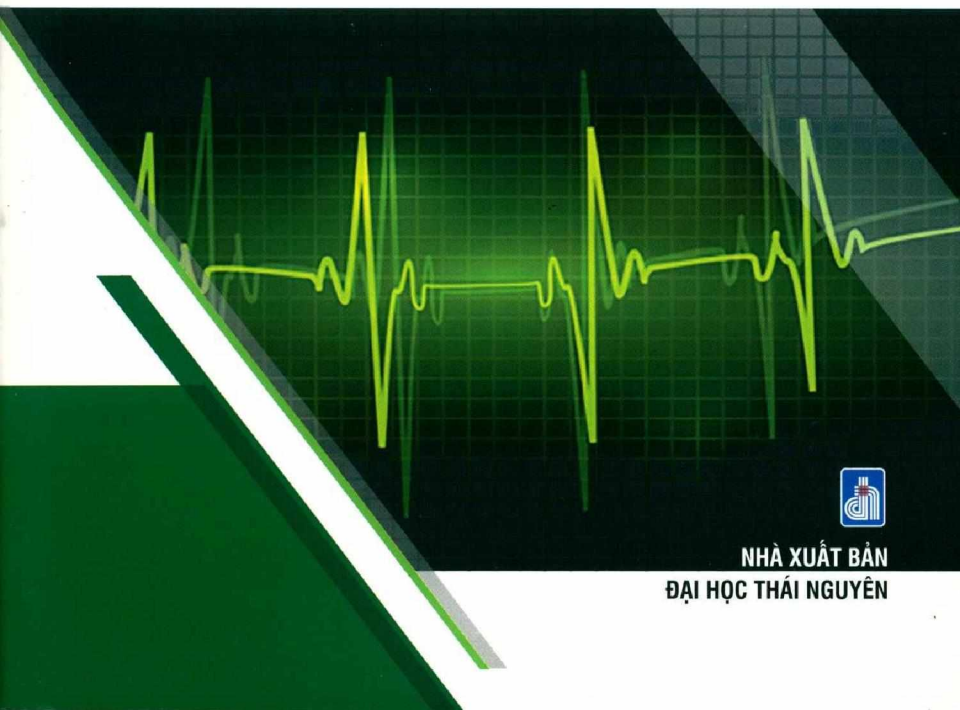

Trường Đại học Y - Dược, Đại học Thái Nguyên
Bộ môn Dược Lâm sàng

Giáo trình

BỆNH HỌC

NHÀ XUẤT BẢN
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC - ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
BỘ MÔN DƯỢC LÂM SÀNG

PGS.TS. TRẦN VĂN TUẤN (*Chủ biên*)

GIÁO TRÌNH BỆNH HỌC

(*Dành cho sinh viên Đại học Dược*)

Tham gia biên soạn: PGS.TS. Trần Văn Tuấn

PGS.TS. Nguyễn Tiến Dũng

PGS.TS. Dương Hồng Thái

PGS.TS. Hoàng Hà

PGS.TS. Nguyễn Trọng Hiếu

PGS.TS. Phạm Kim Liên

PGS.TS. Lưu Thị Bình

Ths. Đỗ Lê Thùy

Ths. Nguyễn Thị Phương Quỳnh

Ths. Hoàng Thái Hoa Cương

Ths. Bùi Thị Quỳnh Nhung

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

NĂM 2018

MÃ SỐ: $\frac{08 - 221}{ĐHTN - 2018}$

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	13
BÀI MỞ ĐẦU	14
1. MỘT SỐ KHÁI NIỆM VỀ BỆNH	14
1.1. Khái niệm về bệnh	14
1.2. Các thời kỳ của bệnh	14
2. PHÂN LOẠI	16
3. BỆNH ÁN VÀ BỆNH LỊCH	18
3.1. Nội dung của bệnh án, bệnh lịch	20
3.2. Tổng kết hồ sơ bệnh án	20
4. LƯU TRỮ HỒ SƠ	21
SUY TIM	22
1. ĐỊNH NGHĨA, NGUYÊN NHÂN, CƠ CHẾ BỆNH SINH	22
1.1. Định nghĩa	22
1.2. Nguyên nhân	22
1.3. Cơ chế bệnh sinh	23
2. TRIỆU CHỨNG	24
2.1. Suy tim trái	24
2.2. Suy tim phải	25
2.3. Suy tim toàn bộ	26
3. PHÂN ĐỘ SUY TIM	26
3.1. Theo Hội Tim Mạch New York	26
3.2. Phân độ suy tim trên lâm sàng	27
4. ĐIỀU TRỊ	27
4.1. Các thuốc điều trị suy tim	27
4.2. Chế độ nghỉ ngơi và ăn uống	28
TĂNG HUYẾT ÁP	29
1. ĐỊNH NGHĨA, NGUYÊN NHÂN, CƠ CHẾ BỆNH SINH	29
1.1. Định nghĩa	29
1.2. Nguyên nhân	29
1.3. Phân loại	30
1.4. Cơ chế bệnh sinh	31
1.5. Hậu quả của tăng huyết áp	31

2. TRIỆU CHỨNG	32
2.1. Triệu chứng cơ năng	32
2.2. Triệu chứng thực thể	32
2.3. Cận lâm sàng	34
3. CHẨN ĐOÁN	35
3.1. Chẩn đoán xác định	36
3.2. Chẩn đoán giai đoạn tăng huyết áp	37
3.3. Đánh giá nguy cơ tim mạch ở bệnh nhân tăng huyết áp	38
4. ĐIỀU TRỊ	41
4.1. Mục đích điều trị	41
4.2. Nguyên tắc điều trị	41
4.3. Biện pháp điều trị	42
ĐỘT QUY NÃO	44
1. ĐỊNH NGHĨA, PHÂN LOẠI, DỊCH TỄ HỌC	44
1.1. Định nghĩa	44
1.2. Phân loại bệnh mạch máu não theo ICD - 10/1992	44
1.3. Dịch tễ đột quy não	46
2. CÁC YẾU TỐ NGUY CƠ	46
2.1. Nhóm các yếu tố không thể tác động thay đổi được	46
2.2. Nhóm các yếu tố có thể tác động thay đổi được gồm:	47
3. TRIỆU CHỨNG	48
3.1. Lâm sàng	48
3.2. Các xét nghiệm cận lâm sàng	49
4. CHẨN ĐOÁN	51
4.1. Chẩn đoán xác định đột quy não	51
4.2. Chẩn đoán phân biệt chảy máu não và nhồi máu não	51
5. ĐIỀU TRỊ VÀ DỰ PHÒNG	51
5.1. Cấp cứu và điều trị	51
5.2. Dự phòng đột quy não	54
VIÊM PHẾ QUẢN	55
1. ĐỊNH NGHĨA, NGUYÊN NHÂN, YẾU TỐ NGUY CƠ	55
1.1. Định nghĩa	55
1.2. Nguyên nhân	55
1.3. Yếu tố nguy cơ:	56
2. TRIỆU CHỨNG	57
2.1. Viêm phế quản cấp	57
2.2. Viêm phế quản mạn	58

3. CHẨN ĐOÁN.....	59
3.1. Lâm sàng.....	59
3.2. Cận lâm sàng.....	59
4. ĐIỀU TRỊ.....	59
VIÊM PHỔI	61
1. ĐỊNH NGHĨA, NGUYÊN NHÂN, CƠ CHẾ BỆNH SINH.....	61
1.1. Khái niệm.....	61
1.2. Nguyên nhân và các yếu tố thuận lợi.....	61
1.3. Cơ chế bệnh sinh.....	62
1.4. Tiến triển.....	62
2. TRIỆU CHỨNG.....	62
2.1. Triệu chứng lâm sàng.....	62
2.2. Triệu chứng cận lâm sàng.....	63
3. CHẨN ĐOÁN.....	63
3.1. Chẩn đoán xác định.....	63
3.2. Chẩn đoán nguyên nhân.....	64
3.3. Chẩn đoán mức độ nặng.....	65
4. ĐIỀU TRỊ.....	65
4.1. Biện pháp điều trị không dùng thuốc.....	65
4.2. Điều trị triệu chứng.....	66
4.3. Điều trị nguyên nhân.....	66
LAO PHỔI	67
1. Đại cương.....	67
2. Sinh bệnh học.....	67
2.1. Nguyên nhân.....	67
2.2. Đường gây bệnh.....	67
2.3. Vị trí tổn thương.....	68
2.4. Tuổi, giới, địa dư.....	68
2.5. Các đối tượng dễ bị mắc lao.....	68
3. Triệu chứng lâm sàng.....	69
3.1. Thời kỳ bắt đầu.....	69
3.2. Thời kỳ toàn phát.....	70
4. Cận lâm sàng.....	70
4.1. Xét nghiệm đờm tìm vi khuẩn lao.....	70
4.2. Chụp Xquang phổi.....	70
4.3. Phản ứng da bằng tuberculin.....	71
4.4. Công thức máu.....	71

5. Chẩn đoán xác định.....	71
6. Điều trị và phòng bệnh.....	71
6.1. Phác đồ điều trị lao.....	72
6.2. Phòng bệnh lao.....	73
LOÉT DẠ DÀY – TÁ TRÀNG	74
1. KHÁI NIỆM, NGUYÊN NHÂN VÀ BỆNH SINH.....	74
1.1. Khái niệm.....	74
1.2. Nguyên nhân và bệnh sinh.....	74
2. TRIỆU CHỨNG.....	76
2.1. Triệu chứng lâm sàng.....	76
2.2. Triệu chứng cận lâm sàng.....	77
3. CHẨN ĐOÁN XÁC ĐỊNH.....	78
4. BIẾN CHỨNG.....	79
5. ĐIỀU TRỊ.....	79
5.1. Mục đích điều trị.....	79
5.2. Chế độ ăn uống và sinh hoạt làm giảm tiết dịch vị.....	80
5.3. Các thuốc điều trị loét dạ dày - tá tràng.....	80
5.4. Chỉ định điều trị ngoại khoa.....	81
NHIỄM KHUẨN TIẾT NIỆU	82
1. KHÁI NIỆM, NGUYÊN NHÂN, CƠ CHẾ BỆNH SINH VÀ YẾU TỐ THUẬN LỢI.....	82
1.1. Khái niệm.....	82
1.2. Nguyên nhân.....	83
1.3. Cơ chế bệnh sinh.....	83
1.4. Các yếu tố thuận lợi.....	83
2. TRIỆU CHỨNG.....	85
2.1. Triệu chứng lâm sàng.....	85
2.2. Triệu chứng cận lâm sàng.....	86
3. CHẨN ĐOÁN XÁC ĐỊNH.....	88
4. TIẾN TRIỂN VÀ BIẾN CHỨNG.....	88
5. ĐIỀU TRỊ.....	88
5.1. Nguyên tắc điều trị.....	88
5.2. Điều trị cụ thể.....	89
CÁC BỆNH NHIỄM KHUẨN ĐƯỜNG TIÊU HÓA	90
1. BỆNH TÁ.....	90
1.1. Khái niệm.....	90
1.2. Nguyên nhân và nguồn lây.....	90

1.3. Cơ chế bệnh sinh.....	91
1.4. Triệu chứng.....	91
2. LÝ TRỰC TRÙNG.....	92
2.1. Khái niệm.....	92
2.2. Nguyên nhân và nguồn lây.....	92
2.3. Cơ chế bệnh sinh.....	93
2.4. Triệu chứng.....	93
3. LÝ AMIP.....	94
3.1. Khái niệm.....	94
3.2. Nguyên nhân và nguồn lây.....	95
3.3. Cơ chế bệnh sinh.....	95
3.4. Triệu chứng.....	95
4. BỆNH THƯƠNG HÀN.....	96
4.1. Khái niệm.....	96
4.2. Nguyên nhân và nguồn lây.....	97
4.3. Cơ chế bệnh sinh.....	97
4.4. Triệu chứng.....	98
4.5. Biến chứng.....	99
5. ĐIỀU TRỊ CÁC NHIỄM KHUẨN TIÊU HÓA.....	100
5.1. Nguyên tắc chung.....	100
5.2. Kháng sinh trong nhiễm khuẩn tiêu hóa.....	100
6. DỰ PHÒNG CÁC NHIỄM KHUẨN TIÊU HÓA.....	102
6.1. Phòng bệnh không đặc hiệu.....	102
6.2. Phòng bệnh đặc hiệu.....	103
ĐỘNG KINH.....	104
1. KHÁI NIỆM, DỊCH TỄ HỌC, PHÂN LOẠI ĐỘNG KINH.....	104
1.1. Khái niệm.....	104
1.2. Một số đặc điểm dịch tễ học.....	104
1.3. Phân loại.....	105
1.4. Một số đặc điểm sinh lý bệnh.....	106
2. NGUYÊN NHÂN.....	107
2.1. Theo nhóm bệnh:.....	107
2.2. Theo lứa tuổi.....	107
3. TRIỆU CHỨNG.....	107
3.1. Lâm sàng.....	107
3.2. Cận lâm sàng.....	110
4. CHẨN ĐOÁN.....	110

4.1. Chẩn đoán xác định.....	110
4.2. Chẩn đoán phân biệt	111
5. ĐIỀU TRỊ VÀ PHÒNG BỆNH	111
5.1. Xử trí khi bệnh nhân có cơn co giật.....	111
5.2. Điều trị bệnh động kinh	112
5.3. Chế độ sinh hoạt	112
5.4. Phòng bệnh	112
PARKINSON	114
1. KHÁI NIỆM, DỊCH TỄ HỌC, ĐẶC ĐIỂM GIẢI PHẪU BỆNH	114
1.1. Khái niệm.....	114
1.2. Dịch tễ học.....	114
1.3. Đặc điểm giải phẫu bệnh	115
2. CƠ CHẾ BỆNH SINH, NGUYÊN NHÂN VÀ CÁC YẾU TỐ NGUY CƠ	115
2.1. Cơ chế bệnh sinh.....	115
2.2. Nguyên nhân và các yếu tố nguy cơ	116
3. TRIỆU CHỨNG	117
3.1. Triệu chứng lâm sàng.....	117
3.2. Các xét nghiệm cận lâm sàng	119
4. CHẨN ĐOÁN	119
4.1. Chẩn đoán xác định.....	119
4.2. Chẩn đoán giai đoạn của bệnh Parkinson	120
4.3. Chẩn đoán phân biệt	120
5. ĐIỀU TRỊ	121
5.1. Nguyên tắc điều trị bệnh Parkinson	121
5.2. Các nhóm thuốc điều trị bệnh Parkinson	121
5.3. Các phương pháp điều trị khác	122
THIẾU MÁU	123
1. ĐỊNH NGHĨA, ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ HỌC THIẾU MÁU	123
1.1. Định nghĩa.....	123
1.2. Đặc điểm dịch tễ học	123
2. TRIỆU CHỨNG LÂM SÀNG VÀ CẬN LÂM SÀNG	124
2.1. Triệu chứng lâm sàng.....	124
2.2. Triệu chứng cận lâm sàng.....	124
3. PHÂN LOẠI THIẾU MÁU	125
3.1. Phân loại thiếu máu dựa theo nguyên nhân sinh bệnh.....	125
3.2. Phân loại thiếu máu dựa trên đặc điểm hồng cầu	126
3.3. Phân loại thiếu máu dựa theo mức độ thiếu máu.....	126